

Висновки. Оволодіння ДМ є потужним стимулом для нейропластичності, що докорінно змінює структуру та функції мозку в будь-якому віці. Цей процес не лише вможливує опанування мови, а й змінює загальні когнітивні здатності та створює когнітивний резерв, що запобігає віковому когнітивному регресу. Здатність мозку до змін упродовж життя підтверджує можливість успішного засвоєння мови в дорослому віці та підкреслює актуальність педагогічних практик, ґрунтованих на знаннях про роботу мозку.

Перспективи подальших досліджень. Майбутні дослідження передбачають необхідність подолання розриву між нейронауковими дослідженнями та педагогічною практикою шляхом проведення цільових

дидактичних розвідок. Майбутні розвідки також мають бути спрямовані на вивчення взаємозв'язку між нейропластичністю та індивідуальними відмінностями у здатностях, мотивації та когнітивних профілях студентів із метою розроблення більш індивідуалізованих ефективних стратегій навчання мови.

Ключові слова: нейропластичність; засвоєння другої мови; білінгвізм; сіра речовина; біла речовина; структурна та функціональна пластичність мозку; когнітивний резерв; вік початку засвоєння; лінгводидактика.

Одержано редакцією 12.11.2025
Прийнято до публікації 28.11.2025

 <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2025-4-68-74>

 <https://orcid.org/0000-0003-1737-7907>

МУЛИК Катерина

кандидатка педагогічних наук, доцентка,

доцентка катедри германських і східних мов та методики їх навчання,

Державний заклад «Південноукраїнський національний університет ім. К.Д. Ушинського»

e-mail: m.katrin81@gmail.com

УДК: 378.091.313:811.111]:364-43(045)

СТАН ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО-СПРЯМОВАНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У науковому дослідженні здійснено комплексний аналіз поточного стану інтегрованого навчання професійно-спрямованої англійської мови для майбутніх соціальних працівників у сучасних ЗВО.

З'ясовано, що розвиток здатності до іншомовного фахового спілкування є критично важливою складовою підготовки, оскільки ефективність соціальної роботи в умовах глобалізації залежить від комунікативної підготовленості.

Встановлено, що інтегроване професійно-спрямоване навчання є ключовою умовою підвищення якості фахової підготовки та конкурентоздатності майбутніх соціальних працівників на ринку праці.

З метою виявлення рівня англійської підготовленості було проведено анкетування 120 здобувачів (бакалаврський рівень, спеціальність 231 «Соціальна робота») у трьох провідних закладах вищої освіти. Узагальнено результати, які засвідчили необхідність модернізації навчально-методичного забезпечення та посилення мотивації здобувачів. Виокремлено низку проблем: недостатня кількість годин, невідповідність змісту робочої програми очікуванням здобувачів та відсутність чіткої методики навчання професійно-спрямованої англійської мови.

Підсумовано, що зміст програм не відповідає вимогам ринку праці. Проаналізовано зміст чинних навчальних посібників з англійської мови для майбутніх соціальних працівників

Рекомендовано подальші наукові розвідки сфокусувати на детальному аналізі програмного забезпечення для розробки та впровадження ефективної системи вправ і інноваційних методик, які підвищать рівень професійно-спрямованої англійської підготовленості.

Ключові слова: інтегроване навчання, англійська мова за професійним спрямуванням, соціальний працівник, професійно-спрямована англійська підготовленість.

Постановка проблеми. Формування здатності до англійської професійної спілкування є невід'ємною складовою професійної підготовки фахівця, забезпечуючи ефективну міжкультурну взаємодію в умовах глобалізованого суспільства. В контексті соціальної роботи англійська мова є інструментом, успіх використання якого залежить від професійно-спрямованої англійської підготовленості. Це зумовлює нагальну потребу у науково обґрунтованій системі інтегрованого професійно-спрямованого навчання англійської мови для майбутніх соціальних працівників у ЗВО, що є головною передумовою підвищення якості їхньої фахової підготовки та конкурентоспроможності на ринку праці.

Мета статті. Дослідити й схарактеризувати сучасний стан організації інтегрованого навчання англійської мови за професійним спрямуванням для майбутніх соціальних працівників у ЗВО.

Огляд результатів, дотичних до теми статті. Проблема якісної іншомовної професійної підготовки фахівців соціальної сфери є надзвичайно актуальною. В умовах глобалізації розвиток здатності до ефективного іншомовного спілкування стає необхідним елементом фахової компетентності (Ткачов та ін., 2025, с. 14). Дослідники визначають іншомовну професійну під-

готовленість як комплексну категорію, що охоплює мовні, соціокультурні та професійно-спрямовані складові (Ємельянова, Анастасєва, 2023, с. 186; Когут, 2022, с. 108). Безперервний розвиток міжкультурної компетентності є ключовим фактором конкурентоспроможності (Ткачов та ін., 2025, с. 5–9).

Провідною методикою в європейських країнах, що забезпечує якісну іншомовну підготовку, є предметно-мовне інтегроване навчання (CLIL) (Безлюдний, Безлюдна, 2021, с. 110; Солощенко, 2023, с. 117). Імплементация елементів CLIL у ЗВО України розглядається як стратегічна мета, що вимагає чіткого методичного забезпечення (Четверик, 2024, с. 282–283; Вовченко, Гончарова, Канівець, 2022, с. 116). Дослідження підтверджують ефективність CLIL, оскільки він одночасно розвиває лінгвістичні та спеціальні знання (Вовченко, Гончарова, Канівець, 2022, с. 114).

Окрема увага приділяється методології та засобам підготовки. Загальна тенденція до модернізації освітнього процесу включає зростання значущості інноваційного складника (Танана, 2023, с. 91–92). Зокрема, застосування інтерактивних технологій підвищує якість підготовки до професійної комунікації (Максимчук, 2021, с. 124–131). Науковці наголошують, що аудіовізуальні засоби відіграють вирішальну роль у формуванні комунікативної компетентності, оскільки сприяють оптимізації сприйняття в умовах, наближених до реального спілкування (Зозуля, Стадній, Слободянюк, 2022, с. 10–11).

Теоретичний аспект (методологія) дослідження. Для аналізу стану інтегрованого навчання професійно-спрямованої англійської мови у ЗВО використовувалися методи аналізу, синтезу та узагальнення. На пошуково-розвідувальному етапі проведено анкетування 120 студентів 1-го та 2-го курсів спеціальності 231 «Соціальна робота» з трьох університетів (ПНПУ ім. Ушинського, ОНУ ім. Мечникова, ЧНУ ім. Б. Хмельницького).

Застосування анкет дало змогу встановити рівень мотивації, оцінити відповідність знань очікуванням, виявити переваги та недоліки організації професійно-спрямованого викладання, а також проаналізувати. Після аналізу потенціалу та конкурентоспроможності студентів, було розглянуто їхні мотиви.

На запитання, спрямоване на визначення «ключового мотиву до опанування іноземної мови», відповіді респондентів розподілилися: 50% назвали головним стимулом усвідомлення необхідності знань для професійної діяльності, 35% – це ознака

освіченості, а 15% вивчають її як обов'язкову дисципліну у ЗВО (рис. 1).

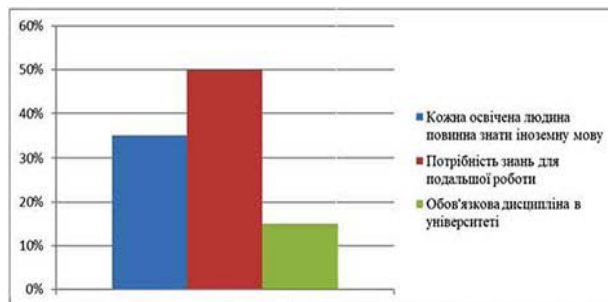

Рис. 1. Головний мотив вивчення іноземної мови

Респондентам запропонували оцінити роль англійської мови як засобу здобуття нової професійно значущої інформації. Результати показали, що лише 45% опитаних повністю погодилися з цим. При цьому 30% студентів висловили негативну позицію, а 25% не змогли визначитися (рис. 2).

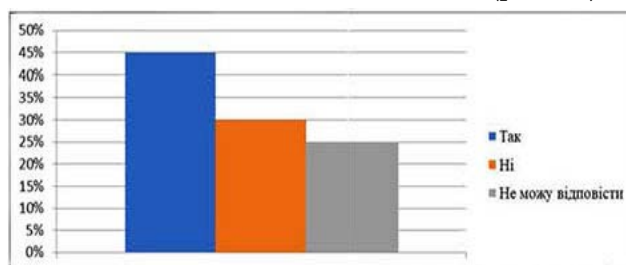

Рис. 2. Оцінка ролі англійської мови як джерела професійної інформації

Щодо запитання «Які основні сфери застосування англійської мови?» їхні відповіді: пошук професійно значущої інформації в інтернеті – 15%; навчання та підвищення кваліфікації – 25%; спілкування з іноземцями – 60% (рис. 3).

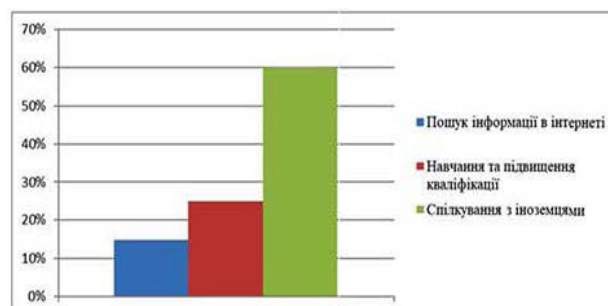

Рис. 3. Основні сфери застосування англійської мови

Для оцінки рівня самостійної роботи та зовнішньої мотивації студентів було поставлено запитання: «Чи докладаєте Ви додаткових зусиль для вивчення англійської мови за межами навчального закладу?». 40% майбутніх соціальних працівників підтвердили це. Водночас, 35% планують розпочати таке додаткове навчання, а 25% вважають, що програми ЗВО є цілком достатніми (рис. 4).

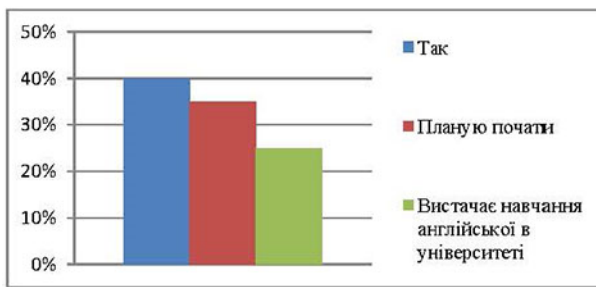

Рис. 4. Вивчення англійської мови поза межами ЗВО

Критичним показником задоволеності навчальним процесом є ставлення студентів до обсягу навчального часу. На запитання: «Як Ви вважаєте, чи є оптимальною кількість аудиторних годин, виділених на іноземну мову на Вашій спеціальності, чи її слід переглянути?» 60% респондентів відповіли, що необхідно збільшити кількість годин; 30% – залишити такою, як є; 10% – зменшити (рис. 5).

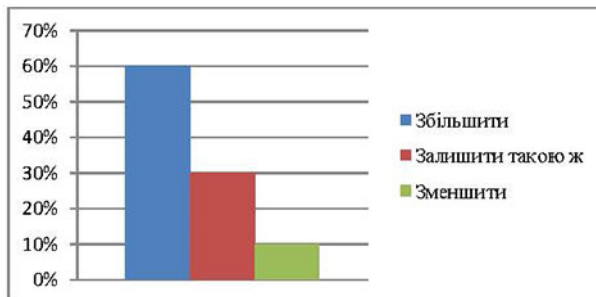

Рис. 5. Кількість годин вивчення іноземної мови.

На запитання «Чи інтегровано викладання англійської мови із фаховими дисциплінами Вашої спеціальності?» стверджувальну відповідь дали 20% здобувачів; заперечну – дали 60%; відповідь «частково» – 20% (рис. 6).

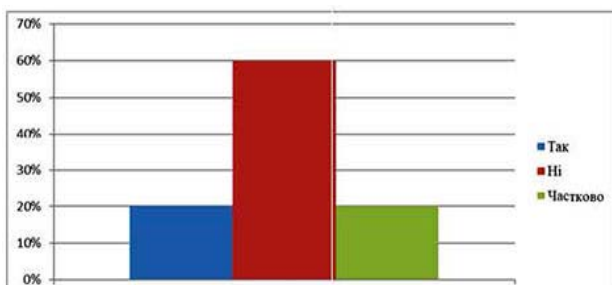

Рис. 6. Орієнтованість викладання англійської мови в університеті на спеціальність

Аналіз відповідей на ключове запитання анкети «Чи плануєте Ви втілювати набуті знання англійської мови у майбутній професії?» дозволив чітко окреслити професійні наміри майбутніх соціальних працівників. З'ясувалося, що понад половина респондентів, а саме 55%, має намір активно використовувати набуті мовні знання у своїй професійній роботі.

Водночас, 20% опитаних не передбачають такого застосування, а ще 25% студентів не змогли остаточно визначитися зі своєю відповіддю (рис. 7).

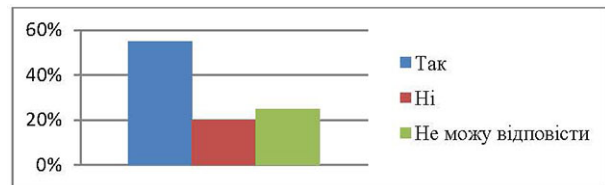

Рис. 7. Наміри щодо використання англійської мови у майбутній професії.

Щодо важливості вивчення англійської мови для формування комунікаційних знань, навичок та вмінь, необхідних для роботи в англомовному професійному середовищі, студентам було запропоновано оцінити таке твердження: «На Вашу думку, чи забезпечує опанування англійської мови здатність ефективно комунікувати у міжнародному фаховому просторі?» 60% здобувачів відповіли «так» і 40% – «ні» (рис. 8).

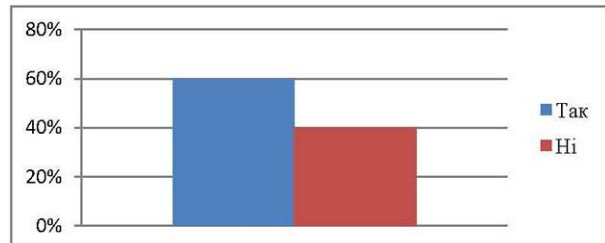

Рис. 8. Важливість вивчення англійської мови для здобуття знань, навичок та вмінь спілкування в англомовному професійному середовищі

Відповіді на запитання анкети «Який зміст навчальних матеріалів англійською мовою є для Вас найбільш бажаним (загальний, професійний, країнознавчий)» засвідчили, що 30% здобувачів віддають перевагу текстам загальної тематики; 50% – професійної спрямованості; 20% – країнознавчої спрямованості (рис. 9).

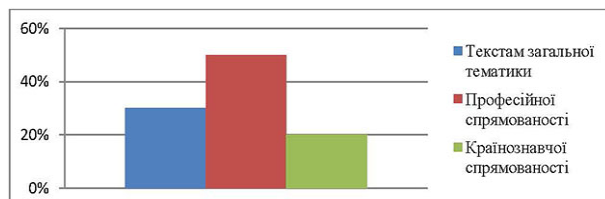

Рис. 9. Уподобання щодо тематики навчальних текстів англійською мовою

Щодо запитання «Які завдання та активності на заняттях англійської мови Ви вважаєте найбільш ефективними та приємними?» з'ясувалося, що більшість респондентів, а саме 55% – віддають перевагу рольовим та діловим іграм професійної спрямованості; 25% – обрали дискусію в запитально-відповідній формі професійної спрямованості; 20% – індивідуальну роботу з аналізу текстів за фахом (рис. 10).

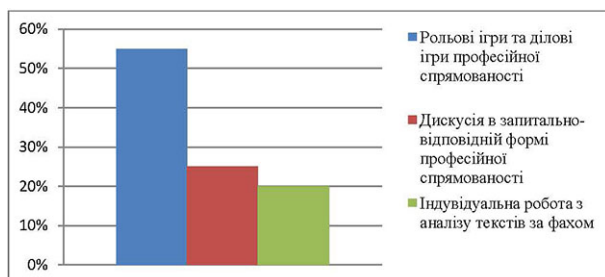

Рис. 10. Уподобання щодо завдань або видів занять на заняттях англійської мови

На запитання «Як Ви оцінюєте функціональність знань іноземної мови для розширення Ваших фахових знань?» майбутні фахівці соціальної сфери дали такі відповіді: 25% – «так»; 15% – ні; 60% – «поки що не знаю» (рис. 11).

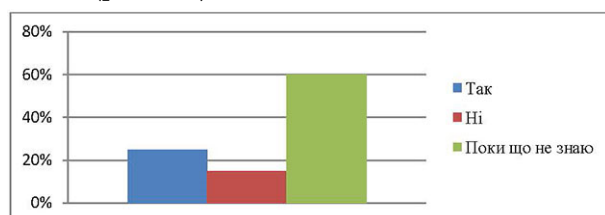

Рис. 11. Вплив володіння іноземною мовою на поглиблення фахових знань.

Відкрите запитання щодо необхідних змін в освітньому процесі для покращення професійного використання англійської мови виявило широкий спектр пропозицій. Переважна більшість стосувалася збільшення кількості годин (оскільки в деяких ЗВО на дисципліну відведено лише 30 годин за семестр). Серед інших критичних зауважень: невідповідність змісту робочої програми, відсутність якісних сучасних посібників, недостатнє мотивування з боку викладачів, а також неналежний рівень викладання та потреба у впровадженні сучасних методик (проблемного, ігрового навчання).

Результати дослідження. Проведене анкетування серед студентів-соціальних працівників підтвердило, що більшість із них визнає критичну важливість професійно спрямованої англійської мови для майбутньої діяльності. Водночас, зафіксовано недостатню внутрішню мотивацію здобувачів до поглиблення фахових і наукових знань.

Дослідження виявило комплекс суттєвих критичних недоліків у стані інтегрованого викладання, зокрема: низький рівень мотивації, обмежене застосування сучасних інтерактивних методів та, що є ключовим, відсутність систематизованого комплексу вправ для формування навичок англомовного професійно-спрямованого спілкування. Більшість студентів (58%) наполягають на комплексному підході (поєднанні мовних і фахових дисциплін) та збільшенні обсягу навчальних годин. Недостатня про-

фесійно-спрямована англомовна підготовленість є неминучим наслідком цих недоліків і загрожує зниженням загальної якості підготовки фахівців, обмежуючи їхню здатність ефективно працювати в міжнародному контексті.

Звернімося до аналізу чинних навчальних посібників з англійської мови для майбутніх соціальних працівників. Зауважимо, що відсутні сучасні посібники, затверджені МОН. Здебільшого наявні методичні рекомендації до певної дисципліни певного ЗВО та навчальні посібники затверджені вченими радами університетів, в занадто обмеженій кількості за останні 5 роки. Було проаналізовано такі навчальні посібники Professional English. Interaction in social work (Ковтун, Заслужена, Хайдарі, 2019), Self study book for social workers (Лисенко, Гордєєва, 2021), English for Social Workers (Гречок, 2021), English for International Social Work (Гречок, Кормільцина, 2022). Усі ці посібники розраховані на здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Основними недоліками навчального матеріалу, який підлягав аналізу, вважаємо такі: недостатній обсяг сучасних проблемних вправ спрямованих на вивчення й закріплення фахової лексики; недостатня варіативність вправ, спрямованих на розвиток комунікативних умінь, при цьому здебільшого це вправи на переклад з української мови на англійську; загалом посібники перевантажені саме текстовим матеріалом; недостатня розробленість матеріалів з аудіювання тощо. Підсумуємо, що сучасні підручники з професійно-спрямованої англійської мови, що були розроблені для майбутніх соціальних працівників, спрямовані здебільшого на розвиток навичок читання та перекладу спеціальної фахової літератури і не мають достатньої практичної бази для формування вмінь англомовного професійного спілкування, необхідних для повноцінної ділової комунікації майбутніх фахівців.

З урахуванням означених чинників успішної професійно-спрямованої англомовної підготовки майбутніх соціальних працівників, зокрема у розробленні нормативно-методичного забезпечення має бути створений відповідний методичний комплекс для самостійної роботи здобувачів, а також навчально-методичні рекомендації для виконання домашніх завдань, як-от інтернет-проекти, реферати, презентації тощо. Зазвичай, на цьому етапі основне навантаження і відповідальність лежить на викладачеві, який повинен навчити студентів орієнтуватися в обсягу інформації, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, аналізувати і узагальнювати здобуту інфо-

рмацію. В умовах обмеженої кількості аудиторних годин перед укладачами робочих програм з означеної дисципліни, а також безпосередньо перед викладачами професійно-спрямованої англійської мови, постає досить складне завдання – навчити здобувачів пошуку та вміння виконувати самостійно всі завдання.

Аудиторні заняття – це, умовно висловлюючи, лише верхня частина айсберга. Основне ж – це регулярна самостійна робота студентів із засвоєння англійської мови та формування іншомовної підготовленості. У цьому зв'язку роль викладача – створити сприятливі умови та вмотивувати майбутніх фахівців до вивчення англійської мови ретельно відібраним та методично обґрунтованим навчальним матеріалом, до складу якого повинен входити, як обов'язковий компонент, лінгвокраїнознавчий матеріал, використовуючи новітні інформаційні технології для інтенсифікації освітнього процесу. З іншого боку, роль студента – активно брати участь в освітньому процесі, проявляти ініціативу та розкривати свій творчий потенціал, наприклад, виконувати пошукову проектну роботу за фахом англійською мовою.

Підґрунтя ефективної і продуктивної самостійної роботи студентів закладається здебільшого на початковому етапі навчання, для якого повинні бути розроблені спеціальні вправи і завдання, які дозволять здобувачам використовувати здобуті під час аудиторних занять знання для самонавчання. Для успішного оволодіння професійно-спрямованою англійською мовою в умовах дефіциту аудиторного часу необхідно передовсім створити певну мовну базу, що містить як базову граматику, так і запас загальнолітературної лексики, оскільки перш ніж перейти до засвоєння англійської мови за фахом, необхідний «стартовий» рівень її володіння.

Отже, здійснений аналіз нормативного забезпечення професійно-спрямованої англійської підготовки майбутніх соціальних працівників дозволив дійти висновку, що всі документи засвідчують про необхідність володіння професійно-спрямованою англійською мовою на високому рівні. З іншого боку, наповнення навчально-методичного забезпечення спрямоване на розвиток у майбутніх фахівців соціальної сфери навичок і вмінь читання і перекладу фахової англійської літератури, а не на формування вмінь професійного англійського мовлення. Було виявлено обмежене використання сучасних інтерактивних методів навчання, відсутність системи вправ, спрямованих на оволодіння студентами вміннями професійно-спрямованого англійського спілкування, що призводить до

недостатньої професійно-спрямованої англійської підготовленості майбутніх соціальних працівників. Відсутність урахування цих недоліків може призвести до низької якості підготовки майбутніх соціальних працівників, відсутності можливості ефективно виконувати свої обов'язки у сфері соціальної роботи на сучасному етапі.

Перспектива подальших наукових розвідок полягає у необхідності ґрунтовного та комплексного дослідження програмного забезпечення (навчальних планів, робочих програм тощо) підготовки з англійської мови за професійним спрямуванням. Цей аналіз стане фундаментом для розробки новітніх, високоефективних методик інтегрованого навчання фахової англійської мови для майбутніх соціальних працівників.

Список бібліографічних посилань

- Безлюдний, Безлюдна, 2021 – Безлюдний, Р., Безлюдна, В. (2021). Іншомовна підготовка студентської молоді у європейському союзі: аналіз окремих досліджень. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи: збірник наукових праць*, 2(6): 105–111.
- Вовченко, Гончарова, Канівець, 2022 – Вовченко, О., Гончарова, Г., Канівець, З. (2022). Методика предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) у дії (за результатами дослідно-експериментальної діяльності). *Імідж сучасного педагога*, 5(206): 114–116.
- Гречок, 2021 – Гречок, А.М. (2021). English for Social Workers: Методичні вказівки до практичних занять з англійської мови для підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 231 – Соціальна робота освітньо-професійної програми «Соціально-правовий захист». Чернівці: ЧНТУ, 2021. 46 с.
- Гречок, Кормільщина, 2022 – Гречок, А.М., Кормільщина, С.Ю. (2022). English for International Social Work: Методичні вказівки до практичних занять з англійської мови для підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 231 – Соціальна робота освітньо-професійної програми «Соціально-правовий захист». Чернівці: ЧНТУ, 2022. 43 с.
- Ємельянова, Анастасєва, 2023 – Ємельянова, Є.С., Анастасєва, О.А. (2023). Іншомовна професійна компетентність: актуальні проблеми і тенденції. *Механізми забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Харків, 19 травня 2023 р.). Харків: ДБТУ С. 185–187.
- Зозуля, Стадний, Слободянюк, 2022 – Зозуля, І.Є., Стадний, А.С., Слободянюк, А.А. (2022). Аудіовізуальні засоби навчання в процесі формування іншомовної комунікативної компетентності. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки*, 40: 12–28.
- Ковтун, Заслужена, Хайдарі, 2019 – Ковтун, О.В., Заслужена, А.А., Хайдарі, Н.І. (2019). Professional English. Interaction in social work: практикум. Київ: НАУ. 128 с.
- Когут, 2022 – Когут, І.В. (2022). Формування іншомовної компетентності у студентів в процесі навчання: теоретичні засади. *Молодий вчений*, 10(110): 108–110. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-10-110-21>.
- Лисенко, Гордєєва, 2021 – Лисенко, К.О., Гордєєва, А.І. (2021). Self study book for social workers: (Посібник для самостійної роботи з англійської мови

- для соціальних робітників): навчальний посібник. Київ: Лира-К. 140 с.
- Максимчук, 2021 – Максимчук, Л. (2021). Іншомовна підготовка студентів закладів вищої освіти до професійної комунікації засобами інтерактивних технологій. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки*, 4(27): 124–131.
- Солощенко, 2023 – Солощенко, В. (2023). Особливості реалізації предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) як провідної методики навчання іноземних мов у Європі. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки*, 21: 116–120.
- Танана, 2023 – Танана, С. (2023). Іншомовна практична підготовка майбутніх учителів іноземних мов у ЗВО України: інноваційний аспект. *Теоретична і дидактична філологія*, 35: 91–92.
- Ткачов та ін., 2025 – Ткачов, С.І., Ткачова, Н.О., Ткачов, А.С., Байдала, В.В. (2025). Безперервний розвиток міжкультурної компетентності здобувачів освіти в процесі іншомовного навчання: від середньої до вищої школи. *Педагогічна академія: наукові записки*, 23: 5–14.
- Четверик, 2024 – Четверик, В. (2024). До питання імплементації елементів предметномовного інтегрованого навчання в умовах ЗВО: мета та зміст. *Науковий потенціал дослідника: філологічні та методичні пошуки*, 12: 116.
- References**
- Bezlyudny, R., Bezlyudna, V. (2021). Foreign language training for students in the European Union: analysis of selected studies. *Psychological and pedagogical problems of modern school: collection of scientific papers*, 2(6): 105–111. [in Ukr.].
- Vovchenko, O., Goncharova, G., Kanivets, Z. (2022). The methodology of content and language integrated learning (CLIL) in action (based on the results of experimental research). *Image of the Modern Teacher*, 5(206): 114–116. [in Ukr.].
- Grechok, L.M. (2021). English for Social Workers: Methodological instructions for practical English language classes for the preparation of higher education applicants for the degree of bachelor of science in specialty 231 – Social work of the educational and professional program “Social and legal protection”. Chernihiv: ChNTU, 2021. 46 p. [in Ukr.].
- Grechok, L.M., Kormilitsyna, S.Yu. (2022). English for International Social Work: Methodological instructions for practical English language classes for the preparation of higher education applicants for the degree of bachelor of science in specialty 231 – Social work of the educational and professional program “Social and legal protection”. Chernihiv: ChNTU, 2022. 43 p. [in Ukr.].
- Yemelianova, E., Anastasieva, O. A. (2023). Foreign language professional competence: current issues and trends. *Mechanisms for ensuring sustainable economic development: problems, prospects, international experience: materials of the IV International Scientific and Practical Internet Conference* (Kharkiv, May 19, 2023). Kharkiv: DBTU pp. 185–187. [in Ukr.].
- Zozulia, I.E., Stadniy, A.S., Slobodyanyuk, A.A. (2022). Audiovisual teaching aids in the process of developing foreign language communication competence. *Teaching languages in higher education institutions at the present stage. Interdisciplinary Connections*, 40: 12–28. [in Ukr.].
- Kovtun, O.V., Zasluzhena, A.A., Khaidari, N.I. (2019). Professional English. Interaction in social work: workshop. Kyiv: NAU. 128 p. [in Ukr.].
- Kogut, I.V. (2022). Formation of foreign language competence in students in the learning process: theoretical foundations. *Young Scientist*, 10(110): 108–110. Doi: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-10-110-21> [in Ukr.].
- Lysenko, K.O., Gordyeyeva, A.Y. (2021). Self study book for social workers: (A manual for self-study in English for social workers): a study guide. Kyiv: Lira-K. 140 p. [in Ukr.].
- Maksymchuk, L. (2021). Foreign language training of higher education students for professional communication using interactive technologies. *Collection of scientific papers of the National Academy of the State Border Service of Ukraine Series: Pedagogical Sciences*, 4(27): 124–131. [in Ukr.].
- Soloshchenko, V. (2023). Features of the implementation of content and language integrated learning (CLIL) as the leading method of foreign language teaching in Europe. *Bulletin of the National University "Chernihiv Collegium" named after T.H. Shevchenko. Series: Pedagogical Sciences*, 21: 116–120. [in Ukr.].
- Tanana, S. (2023). Foreign language practical training of future foreign language teachers in higher education institutions of Ukraine: an innovative aspect. *Theoretical and Didactic Philology*, 35: 91–92 [in Ukr.].
- Tkachov, S.I., Tkachova, N.O., Tkachov, A.S., Baidala, V.V. (2025). Continuous development of intercultural competence of students in the process of foreign language teaching: from secondary to higher education. *Pedagogical Academy: Scientific Notes*, 23: 5–14. [in Ukr.].
- Chetverik, V. (2024). On the implementation of elements of subject-language integrated learning in higher education institutions: purpose and content. *The Scientific Potential of the Researcher. Philological and Methodological Searches*, 12: 116. [in Ukr.].

MULYK Kateryna

Ph.D in Pedagogy, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Germanic and Eastern Languages and Methods of Teaching Them,
South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky

THE STATE OF INTEGRATING TEACHING OF PROFESSIONALLY-ORIENTED ENGLISH FOR FUTURE SOCIAL WORKERS IN MODERN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Summary. The capacity for foreign language professional communication is integral for specialist training, particularly in social work, where successful activity relies heavily on communicative competence. This dependence necessitates a scientifically organized system of integrated teaching of professionally-oriented English for future social workers in higher educational institutions to enhance their preparedness in the dynamic modern labor market.

The article aims to investigate and characterize the current state of integrated professionally-oriented English for future social workers in Ukrainian universities.

Theoretical methods (analysis, synthesis, generalization) were used. The empirical phase involved a survey among 120 students (Specialty 231 «Social Work») from

three leading Ukrainian higher educational institutions (including Ushynsky University, Mechnikov University, and Cherkasy National University). The questionnaire assessed motivation, compliance of acquired knowledge with expectations, organizational deficiencies, and market potential.

The survey showed 50% of students recognize English necessity for future work, yet only 20% confirmed specialty-oriented teaching. A decisive majority advocated for increasing contact hours.

Key deficiencies identified: low internal motivation, limited use of modern interactive methods, and a critical lack of systematized exercises directly aimed at developing professional English communication skills. This disparity confirms that current training content fails to meet student expectations and labor market demands.

The originality lies in the comprehensive empirical analysis of the integrated English preparation for social work students, quantitatively demonstrating a critical mismatch between students' awareness of the language's importance and the inadequate professional focus, volume, and methodological quality of the current teaching process, thus identifying key deficiencies.

Further research must prioritize the systematic analysis of the existing curricular and methodical framework. This analysis will serve as a foundation for developing

and implementing new, highly effective integrated teaching methodologies to elevate the level of English proficiency among future social workers.

Keywords: *integrating teaching, English for professional purposes, social worker, professional English language preparedness.*

Одержано редакцією 22.11.2025
Прийнято до публікації 04.12.2025

 <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2025-4-74-80>

 <https://orcid.org/0000-0001-7075-6805>

NESHKO Svitlana

Ph.D in Philology, Associate Professor, Head at the Department of Foreign Languages,
Ukrainian State University of Railway Transport
e-mail: neshko.inyazdep@kart.edu.ua

 <https://orcid.org/0000-0002-7853-1990>

RADCHENKO Irene

Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages,
Ukrainian State University of Railway Transport
e-mail: radchenko.inyazdep@kart.edu.ua

 <https://orcid.org/0009-0000-9477-109X>

YEHORKINA Daria

student of the second (master's) degree in the specialty 035 Philology,
Ukrainian State University of Railway Transport
e-mail: yegorkina2000@gmail.com

УДК 378.011.3-051:81'243(045)

DISTANCE AND BLENDED LEARNING FOR FOREIGN LANGUAGE TEACHER TRAINING

The professional realization of foreign language (FL) teacher-trainees is fundamentally related to the level of competitiveness of their professional training. This competitiveness is largely conditioned by the development of specific competencies, most notably the pedagogical activity competence. Consequently, effective training is supposed to prioritize creating conditions that allow students to practice and achieve professional realization as FL instructors.

The shift to mandatory distance learning caused by the prolonged pandemic necessitated the adjustments to all educational activities. This, in turn, highlighted the need for specialized training that prepares students to teach effectively within blended and distance learning contexts. Indeed, distance learning has become one of the most prominent trends in modern education, with the COVID-19 pandemic precipitating a significant transition from classical in-person instruction to these new modalities.

The purpose of this paper is to examine the prospects of higher education and analyze the core principles of professional training for FL teacher-trainees within distance and blended learning frameworks.

The major research methods employed to achieve the above purpose embrace monitoring, systemic and situational logical analysis, and theoretical research. The study was conducted through a comprehensive literature review on the topic, utilizing relevant keywords and synonyms. Furthermore, the analysis and summarization of higher education prospects prioritized the importance of FL teacher-trainees' professional development, specifically accounting for the unique characteristics of distance and blended learning environments.

The conducted research revealed that the main goal of professional training for higher education teachers should focus on conscious mastery of information technology (IT) tools, activation of pedagogical self-organization, and development of the ability to self-improve its skills.

It is further emphasized that individual distance learning constitutes a comprehensive pedagogical concept. This approach encompasses the goals, structure, content, and process of learning, is based on an evaluative approach, and ultimately contributes to shaping "design thinking". Such thinking integrates individual preferences, knowledge, and opportunities for applying information and communication technologies.

The study concluded with clear definitions for the learning modalities: blended learning is finalized as the effective combination of traditional face-to-face instruction with online components, implemented using modern internet tools; distance education provides students with the flexibility to study from home according to a convenient schedule and in optimal comfort.

In the distance education system, knowledge assessment is also carried out remotely. Students can complete research projects, take electronic final tests, and participate in exams with instructors via video conferencing. Finally, the use of interactive methods in FL classes is crucial, as it ensures an intensive creative process of interaction between the teacher and students, stimulating cognitive activity both during and after the lesson.

Keywords: *professional training; distance and blended learning; pedagogical competence; IT competence of teachers; foreign languages.*